

הטור של מנחם ידיד

אני מביא במניכס קטעים מדברי בסמינריון המשותף לנו ולמרכז מורשת יהדות בבל על הקשרים המשותפים לשתי הקהילות: בבל וארם צובא, שהם היום מעיני דיומא.

בקרב אנחנו עומדים להוציא את התורה ב"שרח".
אנו יודעים שיש "שרח" לקהילה הבבלית וגם לקהילה הסורית, ומכובדו פרופ' אבישור שעוסק רבות בנושא זה יכול להצביע על החשיבות המיוחדת של ה"שרח" של יהדות סוריה מיתר ה"שרח" אצל קהילות המזרח. דווקא בספרי קהילות אשכנז מצוינים במיוחד את יהדות ארם-צובא ואת הקשר האמיתי שלה ליהדות, בתורה ובשפה העברית, וכל זה נובע מכך שלימדו את הנערים ואת הילדים בבתי-הספר, בתלמוד תורה, את התפילה ב"שרח", פסוק בעברית ומסוק בערבית. לכן היה קל מאד ליהודי סוריה וליהודי חלב להשתלב בשפה העברית ולדבר בה גם בהיותו בגולה.

טורי ורבותי, בתפקידנו זה אנו רואים שליחות ליצור יש מאין אבל גם ליצור מן העבר הפורה על מנת להנחיל לעם ישראל ולקבוץ גלויותיו בארץ-ישראל את אותם הדברים היפים שהקהילות שלנו יכולות לתרום למען גיבוש העם היהודי בארצו. לכן זו הזדמנות לברך את כל היוזמים והמארגנים של יום עיון זה, את האכסניה "מרכז מורשת יהדות בבל", ואת כל אלה שפעלו למען זאת מתוך תקוה ואמונה כי אכן יעלה בידינו לשלב את מורשת יהדות המזרח בתוך העם היהודי המקבץ גלויותיו ובונה את ארצו. כה לחי, תברכו ובהצלחה רבה.

יש לי הכבוד לברך את באי יום עיון זה בשם "מרכז מורשת ארם-צובא" שהשנה אנו חוגגים בר-מצווה לקיומו. אמנם עדיין לא הגענו לבית משלנו שנוכל להציג בו את הדברים וההפצים שאספנו עד היום, אבל אנחנו חותרים לקראת זה. אנחנו גם מנסים, תוך שיתוף פעולה עם יוצאי דמשק, להגיע למצב שנוכל להקים מרכז עולמי ליהדות סוריה בישראל. הקמת מרכז למורשת, הן של בבל, הן של סוריה והן של עדות אחרות, אינה מטרה להנציח עדתיות בתוך העם היהודי. קרוב לאלפיים שנה היינו מפורזים בגלות, וכל קהילה וקהילה אצרה מורשת ושמרה על צבונה היהודי. כשעלינו לארץ, כל אחד הביא עמו מטען רציני עם עבר מפואר, את העבר הזה או רוצים לנבש כדי להנחילו לכלל ישראל.

הקשר המיוחד בין סוריה לבבל הוא קשר חזק מאד בתולדות הגלות הארוכה של העם היהודי. לפי מה שאנו יודעים היה קשר אמיץ בין יהדות בבל ובין יהדות ארם-צובא, אשר בין השאר התבטא בחילופי רבנים בין חלב לבבל ומבבל לחלב כאשר היתה מגיפה בבבל והרבנים הלכו ואינם והיה צורך במנהיג רוחני, נשלח הרב צדקה בכור חוצין זצ"ל לבבל על מנת להחיות מחדש את היהדות בקרבם. מסופר על המקובל הרב אברהם עדס זצ"ל, שנולד בחלב ועלה לפני למעלה ממאה שנים לירושלים, שישב עם חבר תלמידיו והתעסקו בוחר ובקבלה, ומטבע הדברים שיש חילוקי דעות בין הרבנים, זה אומר כך וזה אומר כך, ומרגישים שחרב עדס לגמרי מרוחק מהשיחה. אז הוא פנה ואמר להם: 'ברגע זה נפטר הבן איש חי בבבל'. אחר כך נודע כי אכן כך היה הדבר.

שלכם באהבה
מנחם ידיד.